

Kasım 2022

BDDK'DAN TÜRK LİRASI CİNSİNDEN TİCARİ KREDİ KULLANIMINA İLİŞKİN YENİ ÖNLEMLER

(Bu makale 28 Kasım 2022 tarihinde Av. Dr. Umut Kolcuoğlu'nun Nasıl Bir Ekonomi Gazetesi'ndeki Hukuk Notları başlıklı köşesinde yayımlanmıştır.)

Yakın bir tarihe kadar yurt içinde Türk lirası cinsinden nakdi ticari kredi kullanılması konusunda herhangi bir sınırlandırma bulunmuyordu. Yılın ortasında, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun (BDDK), kendi ifadeleriyle, "finansal istikrarın güçlendirilmesine ve kaynakların daha verimli kullanılarak kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasına yönelik atılacak koordineli makro ihtiyati bir adım" olarak nitelendirdiği birtakım önlemlerle karşılaştık. Buna göre, BDDK, 24 Haziran 2022 tarihinde verdiği bir karar ile bağımsız denetime tabi anonim şirketlerin Türk lirası cinsinden nakdi ticari kredi kullanımını bazı şartlara tabi tuttu.

Söz konusu karar ile bankalar ve finansal kuruluşlar dışındaki bağımsız denetime tabi şirketlerin, kredi başvurusu yaptıkları tarihte 15 milyon Türk lirasını aşan değerinde yabancı para cinsinden nakdi varlıkları bulunması ve yabancı para nakdi varlıklarının şirketin aktif toplamı veya son bir yıldaki net satış hasılatı arasından büyük olanının %10'unu aşması halinde, Türk lirası cinsinden yeni nakdi ticari kredi kullanmaları kısıtlandı. BDDK, geçtiğimiz Temmuz ayında konuya ilişkin aldığı ek bir karar ile altın, yabancı para mevduatları, yabancı para cinsinden ihraç edilen menkul kıymetler ve hisse senetleri gibi değerlerin de şirketlerin yabancı para nakdi varlıklarının içerisinde kabul edileceğini belirtti.

Son olarak, BDDK 1 Kasım 2022'den itibaren geçerli olmak üzere aldığı karar ile yukarıda sayılan şartları daha da sıkılaştırdı. Bu son karar uyarınca ilgili şirketler, Türk lirası karşılığı 10 milyonu aşan yabancı para cinsinden nakdi varlıkları bulunması ve aynı zamanda bu tutarın şirketin toplam aktif varlığı ya da son bir yıldaki net satış hasılatı arasından büyük olanının %5'ini aşması halinde, Türk lirası cinsinden yeni bir nakdi ticari kredi kullanamayacaklar.

Öte yandan bu şirketler için, sözü edilen sınırı aşmasalar dahi – ki bu durumu da bağımsız denetim kuruluşlarının hazırlayacağı raporlarla ispat etmek zorundalar– Türk lirası cinsinden kredi kullanımlarına ilişkin başka sınırlamalar da bulunuyor. İlgili BDDK kararına göre şirketlerin, Türk lirası cinsinden yeni bir nakdi ticari kredi kullanmak istemeleri halinde ilgili kredinin vadesi boyunca yabancı para nakdi varlıklarının Türk lirası karşılığının 10 milyonu aşmayacağına ya da aşsa dahi yabancı para nakdi varlıklarının toplam tutarının, şirketin toplam aktif varlığı ya da son bir yıldaki net satış hasılatının büyük olanının %5'inin üzerine çıkmayacağına ilişkin beyan ve taahhütte bulunmaları gerekiyor. Aslında, bu karar öncesinde de ilgili şirketlerin bu şekilde taahhütte bulunarak her ayın ilk on günü içerisinde bu durumu bankaya raporlamaları gerekiyordu. Ancak BDDK, bu yükümlülüğün uygulamada yaratacağı yoğun iş yükünü dikkate almış olacak ki yaptığı değişiklikle birlikte bu raporlamanın her üç aylık takvim dönemi sonunu izleyen ayın son iş günü akşamına kadar yapılabilmesi yönünde bir değişikliğe gitti.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

Söz konusu düzenlemelerin kapsamına giren ve Türk lirası cinsinden nakdi ticari kredi kullanımı belirli şartlara bağlanan şirketler bakımından tek bir istisna getirildi: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar başta olmak üzere ilgili mevzuat uyarınca yabancı para cinsinden kredi kullanması mümkün olmayan şirketler, yabancı para pozisyon açığında olmaları halinde - yani yabancı para borçları yabancı para varlıklarından fazla ise - bağımsız denetim kuruluşları veya yeminli mali müşavirler tarafından tespit edilen pozisyon açıkları ile sınırlı olmak üzere Türk lirası cinsinden yeni bir nakdi ticari kredi kullanabilecekler.

Yukarıdaki açıklamalarımızdan da anlaşılacağı üzere, Türk lirası cinsinden nakdi ticari kredi kullanımı bağımsız denetime tabi şirketler bakımından yeni şartlara bağlanmış oldu. Bu doğrultuda, bağımsız denetime tabi şirketlerin Türk lirası cinsinden nakdi ticari kredi kullanmayı planlarken bu düzenlemeleri dikkate almaları gerekiyor. BDDK, bu düzenlemelerin amacının şirketlerin bu kredileri asıl amaçları olan üretim ve istihdam için değil de döviz alımı yapmak için kullanmasını ve bu durumun istenmeyen, olumsuz sonuçlar yaratmasını önlemek olduğunu açıkladı. Söz konusu düzenlemelerin şirketlerin ticari faaliyetlerine etkisinin boyutlarını ve BDDK'nın bu yöndeki uygulamalarını daha da sıkılaştırıp sıkılaştırmayacağını önümüzdeki dönemde hep birlikte göreceğiz.

İLETİŞİM

Av. Dr. Umut Kolcuoğlu

ukolcuoglu@kolcuoglu.av.tr

Av. İrem Cansu Demircioğlu

icdemircioglu@kolcuoglu.av.tr